

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора наук з державного управління,
професора Дацій Надії Василівни
на дисертаційну роботу Войціцької Катерини
Миколаївни
на тему «Публічне управління економічним
розвитком урбанізованих територій», подану на
здобуття
ступеня доктора філософії
за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дослідження

Проблематика розвитку урбанізованих територій набуває все більшої актуальності, втім переважна кількість досліджень здійснені в економічних та технічних науках, при цьому питанням публічного управління майже не приділено уваги. Проблема економічного розвитку урбанізованих територій набула надзвичайної актуальності, що зумовлено різноманітними економічними чинниками, а також наслідками російської військової агресії. Відсутність чітких орієнтирів щодо вирішення існуючих проблем та пошуків напрямів щодо економічного розвитку урбанізованих територій формує нові виклики перед системою публічного управління. Таким чином, здійснення комплексного наукового дослідження в сфері публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій є необхідним та надзвичайно важливим в умовах сьогодення. Звідси випливає, що представлена Войціцькою Катериною Миколаївною дисертаційна робота за темою «Публічне управління економічним розвитком урбанізованих територій» є актуальною та своєчасною.

Також актуальність дисертаційної роботи та її практичне значення підтверджується зв'язком з науково-дослідною роботою Державного університету «Житомирська політехніка» за темою: «Забезпечення економічної безпеки територіальних виробничих комплексів» (номер державної реєстрації 0120U103443). У межах теми автором проведені дослідження, пов'язані з удосконаленням механізму публічного управління урбанізованими територіями в контексті забезпечення економічного розвитку.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Зміст дисертації Войціцької Катерини Миколаївни дає підстави стверджувати, що наукові положення, висновки і практичні рекомендації, отримані в дисертації є логічними і послідовними. Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційного дослідження підтверджено застосуванням фундаментальних загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, а також аналізом великої кількості літератури, зокрема монографій та наукових статей щодо питань публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій, матеріалів конференцій і семінарів, нормативно-правових документів, статистичних даних.

Розкриттю теми дослідження та виконанню поставлених завдань сприяла вірно обрана логічна структура дисертації. Мета дисертації полягає в обґрунтуванні теоретичних, методичних та організаційних положень, а також формуванні напрямів удосконалення публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій. На досягнення мети дисертаційної роботи автором було сформовано та виконано такі завдання: проаналізовано публікаційну активність щодо питань економічного розвитку урбанізованих територій в сфері публічного управління; охарактеризовано основні поняття в сфері публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій; розроблено класифікацію урбанізованих територій для цілей публічного управління; проаналізовано сучасний стан розвитку урбанізованих територій та місце економічного розвитку урбанізованих територій України в світових рейтингах; встановлено взаємозв'язки між економічними показниками та рівнем урбанізації в Україні; визначено сучасні проблеми урбанізованих територій в контексті економічного розвитку України; ідентифіковано вихідні положення публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій; удосконалено складові механізми публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій; розроблено комплексний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій.

Наукові положення, висновки, рекомендації та в цілому всі наукові результати, отримані в дисертації є теоретично та практично обґрунтованими. Це підтверджується достатньою кількістю опрацьованих Войціцькою Катериною Миколаївною наукових праць зарубіжних та вітчизняних дослідників з різних галузей. Вони базуються на детальному аналізі теоретичних досліджень та практичних напрацювань. Усі наведені в дисертаційній роботі таблиці та рисунки змістовні, мають пояснення та обґрунтування. Висновки та пропозиції, сформульовані дисертанткою, є логічними та повністю корелюють з завданнями дисертаційної роботи.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукове значення дисертації, достовірність і новизна наукових положень підтверджуються теоретичною обґрунтованістю вихідних

позицій дослідження, апробацією його результатів під час проведення науково- комунікативних заходів. До найбільш вагомих результатів, що характеризують наукову новизну дослідження, слід віднести такі:

удосконалено:

- вихідні положення публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій;

- комплексний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення, що ґрунтується на удосконаленні правового, організаційного, економічного та інформаційного механізмів в розрізі визначених ключових напрямків: 1) розвиток економічного потенціалу та конкурентних переваг урбанізованих територій; 2) відбудова та розвиток інфраструктури, що відповідає вимогам екологічності та енергоефективності, орієнтованої на інклюзивність та інноваційність; 3) розвиток сфери містобудування, відбудова та розвиток житлового фонду;

- процес ідентифікації урбанізаційних факторів впливу на економічний розвиток на основі теоретичного методу досліджень, а також побудованої кореляційно-регресійної моделі, що дали можливість визначити економічні фактори, які мають взаємозв'язки з рівнем урбанізації; підтвердити тісні взаємозв'язки між економічними показниками, зокрема ВВП на душу населення, середньою заробітною платою, капітальними інвестиціями та рівнем урбанізації; обґрунтувати наявність взаємозв'язків рівня урбанізації з рівнем безробіття, зайнятості та бідності;

- інституційну модель публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій, відповідно до розробленого організаційного механізму, що сприяє узгодженості та ефективному розподілу завдань та повноважень, вирішенню проблем економічного розвитку урбанізованих територій;

набуло подальшого розвитку:

- понятійний апарат публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій шляхом авторських підходів до окремих категорій, зокрема: урбанізація, місто, агломерація, мегаполіс, публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій;

- класифікація урбанізованих територій шляхом розробки, яка враховує їх властивості для цілей публічного управління: за формою територіального поселення, планувальною структурою, густотою населення, рівнем містобудівного освоєння, функціями, які вона виконує, за екологічним станом, а також рівнем економічного та соціального розвитку відповідної території, рівнем пошкоджень та рівнем безпеки;

- обґрунтування властивостей розвитку наукових знань про економічний розвиток урбанізованих територій, що ґрунтується на вивченні публікаційної активності вітчизняних та зарубіжних вчених, в результаті чого: 1) сформовано картограми ключових слів та виявлено

основні тенденції, характерні для різних періодів; 2) визначено основні дослідницькі напрями в даній сфері; 3) ідентифіковано проблемне поле публічного управління щодо економічного розвитку урбанізованих територій;

- встановлення місця України в світових урбанізаційних та економічних процесах через аналіз рейтингів країн, що характеризують демографічні та урбанізаційні процеси (рівень урбанізації; темпи зростання населення; густина населення; глобалізація міст; комфортність міст) та рейтингів, що характеризують економічний розвиток країни (розмір валового внутрішнього продукту, рівень прямих іноземних інвестицій, рівень зайнятості, індекс процвітання країн світу, індекс щастя).

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 11 наукових працях, із них: 1 закордонна монографія; 4 статті у наукових фахових виданнях України; 6 тез доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях. Результати дослідження є особистим досягненням дисертантки. Персональний внесок Войціцької К.М. в спільну наукову роботу зазначено у переліку опублікованих праць за темою дисертації.

Оцінка оформлення дисертації

Дисертація оформлена згідно з існуючими вимогами Міністерства освіти і науки України. Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і достатньою мірою розкритий.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 40 таблиць, 42 рисунки. Список використаних джерел нараховує 292 найменування.

Практичне значення дисертаційної роботи

Окремі положення роботи доведено до рівня практичних пропозицій. Довідки щодо впровадження результатів дисертаційного дослідження підтверджують теоретичне та практичне значення дисертації. Зокрема, пропозиції, що відображені в дисертації, використані в діяльності Житомирської обласної ради. Теоретичні результати дисертації впроваджені в освітній процес Державного університету «Житомирська політехніка» при підготовці фахівців за освітніми ступеннями «бакалавр» та «магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» в контексті удосконалення структури та змісту навчально-методичного забезпечення таких навчальних дисциплін: «Урбанізація», «Державне регулювання економіки та економічна політика», «Публічна політика», «Основи публічного управління», «Брендинг та конкурентоспроможність міста».

Академічна доброчесність

Порушень академічної доброчесності в дисертації Войціцької К.М, та наукових працях, у яких висвітлені її основні наукові результати не

виявлено.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Дисертаційна робота Войціцької К.М., як і будь-яке наукове дослідження, містить у собі дискусійні положення, які, не знижуючи цінність власне дослідження, потребують додаткових деталізацій та умотивування, зокрема:

1. У роботі (п.3.1) запропоновано класифікацію урбанізованих територій для цілей публічного управління за наступними властивостями: форма територіального поселення, планувальна структура, густина населення, рівень містобудівного освоєння, функцій, які вона виконує, екологічний стан, а також рівень економічного та соціального розвитку відповідної території, рівень пошкоджень та рівень безпеки. Проте потребує детальнішого обґрунтування практичне значення розробленої класифікації.

2. В роботі дисертанткою узагальнено використання правового, організаційного, економічного та інформаційного механізмів публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій. Доцільно було б також приділити увагу таким механізмам, як: мотиваційний, політичний, контрольний тощо, що дозволило би розкрити більш широкий спектр проблемних питань в сфері економічного розвитку урбанізованих територій.

3. В дисертації побудовано організаційний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій (п.3.2). Варто було б приділити увагу питанню інструментів, за допомогою яких здійснюється комунікація між органами публічної влади, громадськістю та бізнесом, що б значно підвищило практичну цінність проведеного дослідження.

4. В дисертації запропоновано інформаційний механізм публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій (п.3.2). Проте недостатньо зрозумілим залишається практичний ефект від створення, запропонованих у роботі, систем централізованих інформаційних ресурсів.

Разом з тим, слід зауважити, що вказані зауваження не знижують загальної наукової та практичної цінності роботи і не впливають на позитивну оцінку дисертації Войціцької Катерини Миколаївни.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Войціцької Катерини Миколаївни на тему «Публічне управління економічним розвитком урбанізованих територій» є цілісною, завершеною, самостійно виконаною науковою працею, яка містить обґрунтовані науково-практичні результати, які надають внесок у розвиток сфери публічного управління. В результаті виконаних дисертанткою досліджень обґрунтовано теоретичні, методичні та організаційні положення, а також сформовані напрями удосконалення публічного управління економічним розвитком урбанізованих територій. Таким чином, дисертаційна робота за її змістом та оформленням

відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а її автор, Войціцька Катерина Миколаївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

Професор кафедри економічної теорії,
інтелектуальної власності та
публічного управління

Поліського національного університету,
доктор наук з державного управління, професор

Н.В. Дацій

